

تن بعمل کردن^۱ ، دوم بهره زبان بد ذکر کردن^۲ ، سوم بهره دل بفکر کردن^۳ . گفتم^۴ حق مهتر^۵ بر کهنتر چیست^۶ ، گفت آنک رازش نگاه^۷ دارد و نصیحت ازو باز نگیرد^۸ و بروی مهتری دیگر نگزینند^۹ . گفتم نشان دوست نیک بخت^{۱۰} چیست^{۱۱} ، گفت آنک خطا^{۱۱} پبوشد و پند و نصیحت دهد^{۱۲} . گفتم^{۱۳} دوست بد بخت کیست^{۱۴} ، گفت آنک بر بدی یاری کند و راز آشکارا و بعد از آنک کاری گذشته باشد بگوید چنین نمیدبایست کرد^{۱۵} . گفتم چکنم^{۱۵} تا زندگانی بسلامت گذرد ، گفت پرهیز کن

- ۱ - چنین است در نسخه ج . ع و د ، عمل . ت ، و آن عمل کردن است .
- ۲ - چنین است در نسخه ج . ح و ع و د ، ذکر . ت ، و آن ذکر گفتن است .
- ۳ - چنین است در نسخه ج . ع و د ، فکر . ت ، و آن ذکر کردن است . ح : بهره دل فکر و بهره زبان ذکر و بهره تن عبادت (۱)
- ۴ - این حکمت در ح مقدم بر حکمت اخیر است و در نسخه های دیگر مؤخر .
- ۵ - ح : پادشاه .
- ۶ - ح : چند است .
- ۷ - چنین است در ح . سایر نسخ : نگاه .
- ۸ - ح : نصیحت باز نگیرد .
- ۹ - ح : مهتری نگزینند .
- ۱۰ - چنین است در ح . ج و س و د : نیک . ع : نیکو .
- ۱۱ - چنین است در ح . سایر نسخ : خطای تو .
- ۱۲ - چنین است در ح . ج و ع : ترا پند دهد . س : پند دهد بر آن .
- ۱۳ - ۱۴ - چنین است در ح . در نسخه های دیگر دو حکمت درهم ریخته شده است ، ج : و راز آشکارا نکند ، و بر گذشته نگوید چنین می بایست . ع و س : و راز آشکارا . . . این چنین می بایست . س : و راز آشکارا . . . که چنین . . .
- ۱۵ - ح : چه چیز کنم .

از استخفاف کردن بر^۱ پادشاه وقت و علماء دین و دوست صادق . گفتم
 نیکوئی با که باید کرد ، گفت باعاقل و خداوند حسب^۲ . گفتم با چند
 گروه نیکوئی بکنم و نشاید که کنند^۳ ، گفت با ابله و با بد گوی^۴ و با
 بد فعل^۵ . گفتم نیکوئی بچند چیز تمام شود ، گفت بتواضع بی توقع^۶
 و بکرم و سخاوت^۷ بی منت^۸ و بخدمت^۹ بی طلب مکافات . گفتم^{۱۰}
 چند چیز است که زندگانی بدان^{۱۱} آسان توان کرد^{۱۲} ، گفت سه چیز^{۱۳} ،
 پرهیز گاری و بردباری و بی طمعی . گفتم سرمایه حرب کردن چیست ،

۱ - ح : بر سه کس بر ...

۲ - چنین است در نسخه ج و ع و س و گ . ح : با خداوندان نسب .

۳ - چنین است در ح . نسخه های دیگر : نیکوئی نباید کرد .

۴ - چنین است در ح . ج و ع و گ : و بد گوی . در نسخه س « و باید گوی » سقط
 شده است .

۵ - چنین است در ح . سایر نسخ : و بد فعل . از حکمت سطر (۳) صفحه (۱۴)
 تا اینجا از نسخه ش سقط شده است .

۶ - چنین است در ح و ج و ع و س . ش : بتواضع .

۷ - ۸ - چنین است در ح . ج و ع و س : و سخاوت بی منت . ده کرم بی منت . از نسخه ش
 سقط شده است .

۹ - چنین است در ح . سایر نسخ : و خدمت .

۱۰ - از اینجا تا عبارت « گفتم چند چیز است که ازیشی ... » از نسخه ش سقط شده است .

۱۱ - چنین است در ج و س و د . ح و ع : با آن .

۱۲ - چنین است در نسخه ج و س و د . ع : گذارد .

۱۳ - چنین است در ح . این دو کلمه از سایر نسخه ها افتاده است .

گفت عزم درست و نیرو و نشاط ^۱. گفتم ^۲ چند چیز است که از بیشی ^۳
 مستغنی نیست، گفت سه چیز ^۴، خردمند ^۵ اگر چه عاقل ^۶ بود از مشورت ^۷
 مستغنی ^۸ نباشد ^۹ و ^{۱۰} مرد حرب ^{۱۱} اگر چه نیرومند ^{۱۲} بود از حیلت
 مستغنی نگردد ^{۱۳} و پارسا ^{۱۴} اگر چه پرهیز کار ^{۱۵} باشد ^{۱۶} از زیادت
 عبادت ^{۱۷} مستغنی نگردد ^{۱۸}. گفتم حاجت خواستن بچه ^{۱۹} تمام شود،

- ۱ - چنین است در ح و ع و س و گ و ت . ج : نیروی نشاط .
- ۲ - این حکمت در ح بدین موضع است لکن در نسخه های دیگر حکمت بعد مقدم و این مؤخر آمده است .
- ۳ - ح : دیگر چیز .
- ۴ - چنین است در ح . سایر نسخ : گفت خردمند . . .
- ۵ - ح : توانا .
- ۶ - دو کلمه « از مشورت » از نسخه ش سقط شده است .
- ۷ - ج : مستثنی . این حکمت در نسخه ش بدین صورت آمده است : گفتم چیست که دیگری مستغنی نیست گفت سه چیز خردمندان را مشاورت بادانایان و مرد حرب اگر چه نیرومند بود و زحیلت و بازی (یاری ؟) و زاهد اگر چه پرهیز کار بود از عبادت .
- ۸ - چنین است در ج و ع . س : نیاید . ح : نیست .
- ۹ - این حرف در نسخه س نیست .
- ۱۰ - چنین است در ح . نسخه های دیگر : جنگی .
- ۱۱ - چنین است در ح و ش . ج و ع و س : زورمند .
- ۱۲ - ح : نیست .
- ۱۳ - چنین است در ح . ج و ع و گ و س و ت : سالک . ش : زاهد .
- ۱۴ - چنین است در ح و ش . ج و ع و گ : بر طاعت . س و ت : بر طاعت
- ۱۵ - چنین است در ج و ع و گ و س . ت : بود .
- ۱۶ - چنین است در ح . ج و ع و س : از زیادتی آن . ش : از عبادت .
- ۱۷ - ح : نیست . ع : نباشد .
- ۱۸ - چنین است در ح . ج و ع و س و گ : بچند چیز .

گفت بدانچه^۱ از کسی^۲ خواهی که خوش خوی تر^۳ و^۴ تواند دادن و اندر وقت خویش خواهی^۵ و آن چیز خواهی که^۶ سزاوار^۷ آن باشی^۸. گفتم^۹ هیچکس نیک بخت تواند شد بکاری که کند، گفت دو تن^{۱۰} بدو کار، بنده چون بخداوند بگرود و زن که بشوهر بگرود نیک بخت شوند. گفتم^{۱۱} خواسته از بهر چه باید^{۱۲}، گفت تاحق^{۱۳} خویشان و نزدیکان بدان^{۱۴} بگزاری^{۱۵} و بسوی^{۱۶} مادر و پدر ذخیره^{۱۷} فرستی و توشه آن

۱ - ع ، بآنچه ، ح این کلمات را ندارد .

۲ - ج این دو کلمه را ندارد .

۳ - چنین است در ج و س و ک . ع ، خوش خوی تر باشد .

۴ - ۵ - چنین است در ح . در نسخه های دیگر نیامده است .

۶ - ج ، و آن چیز که .

۷ - ح ، مستحق .

۸ - چنین است در ح . ج و ع و ک : سزاوارتر . س : سزاوارتر بود .

۹ - این حکمت جز در ح در هیچ یک از نسخه های دیگر نیامده است .

۱۰ - در اصل ، بدو تن .

۱۱ - در جمیع نسخه ها جز در ح این جا حکمتی که بالاتر آورده شده و چنین شروع

میشود ، « گفتم چند چیزست که از پیشی مستغنی نیست . . . » آمده و بعد از آن

این حکمت که قبلا نقل شده ، « گفتم چکنم تا مردمان مرا دوست دارند . . . » و پس

از آن این حکمت ، « گفتم از علم آموختن چه یابم . . . » که آن نیز ثبت آمده است .

۱۲ - چنین است در ح و د . ج و ع و س ، بکار آید . ش : باشد .

۱۳ - ۱۴ - ش ، تا حقهای مردم از گردن خویش . ح ، با خویشان و مستحقان را

بارجویی و حق ایشان .

۱۵ - چنین است در ح و ع و ش . ج و س و د ، بگذاری .

۱۶ - ۱۷ - ش ، و ذخیره از برای پدر و مادر بفرستی . ح ، و صدقه از بهر پدر و

مادر بفرستی .

جهان^۱ از بهر خود برداری و^۲ نیک زادگان را و خداو [ندان] علم را چیزی بخشی تا از بهر آن جهان نیکی اندوخته باشی^۳ و دشمن را بدان^۴ دوست گردانی^۵ و دوست درویش^۶ را بی نیاز کنی^۷ و^۸ خویش وزن و فرزند را نیکو داری^۹ . گفتم هیچ^{۱۰} باشد که نخورند^{۱۱} و^{۱۲} تن را سود دارد^{۱۳} ، گفت شش چیز^{۱۴} ، جامه^{۱۵} نرم^{۱۵} و^{۱۶} دیدار نیکو^{۱۷} و^{۱۸} صحبت بزرگان^{۱۸} و^{۱۶} نیکی^{۱۹} دیدن از دوستان^{۲۰} و^{۱۶}

- ۱ - ش : بجای آن جهان : عقبی .
- ۲ - ۳ - این جزء فقط در ح آمده و از نسخه های دیگر سقط شده است .
- ۴ - ع : بآن . در ح و ش نیامده است .
- ۵ - چنین است در ح و ع و ش و ک و س و د . ج : دوست دار کنی .
- ۶ - چنین است در ح . این کلمه از سایر نسخ سقط شده است .
- ۷ - چنین است در ح و س . ج و ع : گردانی .
- ۸ - ۹ - این جزء فقط در ح آمده است .
- ۱۰ - ۱۱ - چنین است در ح . ج و ع و س : چه چیزست که اگر چه نخورند . ش هیچ چیز نباشد که نخورند .
- ۱۲ - چنین است در ح . ج و ع و ش و س این حرف را ندارد .
- ۱۳ - ع و ص : کند .
- ۱۴ - ح : گفت جامه . . .
- ۱۵ - در نسخه س این شش چیز جا بجا شده است .
- ۱۶ - ج این حرف را ندارد .
- ۱۷ - ش : و دیدار . م : آواز خوش . در ح دو جزء جامه^{۱۵} نرم و دیدار نیکو درهم ریخته شده و بصورت جامه^{۱۵} نیکو در آمده است .
- ۱۸ - ش و س و ت و م : نیکان . این دو کلمه در ح نیامده است .
- ۱۹ - ۲۰ - این جزء در ح و ش نیامده است .

گرما به^۱ معتدل و بوی خوش^۲ .

۱ - ش : حمام .

۲ - ح : و بوی خوش و کارخانه بر است داشتن و دیدار دوست خالص . پس از این بار دیگر پرسش و پاسخی که بالاتر نقل شده و چنین شروع میشود : « گفتم چه باید کرد تا مردم مرا دوست دارند ... » تکرار گشته و رساله با کلمات زیر پایان یافته است :
والحمد لله رب العالمین و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله الطاهیرین . اما آخرین حکمت متن در نسخه^۱ د چنین آمده است : گفتم مرا چه چیز سود دارد گفت جامه سفید و بوی خوش و دیدن آب و سبزه و دیدار دوستان در تنعم و خوشی و رفتن در باغ و بوستان و دیدن صورت خوب و دریافتن بزرگان دین از مرده و زنده و در گرما آبه [چنین] رفتن و با آب معتدل اندام شستن و خود را از عشرت نگاهداشتن و پیوست هر شب وقت خفتن آب گرم خوردن و بعد از آن آب سرد نخوردن این چیزها را دوست دارید که فواید بسیار دارد هر که بدین گفتارهای ارسطاطالیس [چنین] کار کند او عالم وقت باشد و بکسی محتاج نگردد ، انشاء الله تعالی . در نسخه^۲ م پس از این حکمتهایی هست که در نسخه^۳ ح و ج و غ و س و گ و ت و د نیامده و در ش بنام لقمان حکیم ضبط شده است . در پایان نسخه^۳ ش پس از نقل سؤالهائی که از ائمان کرده اند و پاسخهای وی این عبارت آمده است : تم الرسالة الموسوم (چنین) بظفرنامه والحمد لله رب العالمین .

فهرستها

۱ - فهرست نامهای تاریخی

آ (۱)

آقای بزرگ (میرزا احمدخان) ص ۵۲

الف

ابراهیم سلطان (ابوالفتح میرزا) ص ۵ +

ابن ابی اصیبه ص ۱۹ و ۳۱

ابن الاثیر ص ۱۸

ابن سینا (شیخ رئیس) ص ۱ و ۱۲ و ۱۸ + ۱۹ و ۲۰ + ۲۱ و ۲۲ و

۲۳ + ۲۴ و ۵۲

ابن الندیم ص ۳۲

ابوسعید ابوالخیر ص ۱۹ و ۲۰

ابوالفتح میرزا ابراهیم سلطان (رش: ابراهیم سلطان)

ابوالقاسم ابن سید محمد ص ۴۴

اپیکتوس ص ۳۵

انه (هرمان) ص ۴ و ۵ + ۶ و ۷ و ۱۲ و ۱۶ و ۴۸ + ۴۹ و

ادواردس ص ۴۹

ارسطاطاليس ص ۸ و ۱۲ + ۱۳ + ۲۳

ارسطو (رش: ارسطاطاليس)

۱ - ارقام درشت سیاه راجع به صفحات متن کتاب و بقیه ارقام مربوط به صفحات مقدمه و حواشی کتاب است .

فهرست نامهای تاریخی

ارگین (عثمان) ص ۲۰ + ۴۸

استوری ص ۴

اسماعیل بن قاضی ص ۴۲

اعتصامی (یوسف) ص ۴۴

افشار (ایرج) ص ۶ + ۷ + ۱۲ + ۳۴ و ۴۹

افغانی (محمد خان) ص ۷

اقبال (عباس) ص ۵

اکبرخان ص ۶

امیرک ص ۲۱

انوشروان ص ۸ + ۹ + ۱۰ + ۱۱ + ۱۳ + ۱۷ + ۱۸ + ۲۱ و

۲۳ و ۲۴ و ۲۵ و ۲۶ و ۳۱ و ۳۲ + ۹ + ۴

اورنگ زیب ص ۶

ب

بالونامنبه دته ص ۴۹

بایزید ص ۴۹ +

بایزید اول (یلدرم) ص ۴۹

بایزید دوم ص ۴۹

برون (ادوارد) ص ۳ و ۴ و ۶ و ۱۱ و ۱۵ + ۹

بروکلمن ص ۱۹ و ۲۰ + ۴۸ و ۴۹

بزرگمهر ص ۱ و ۸ + ۹ + ۱۰ + ۱۱ + ۱۲ + ۱۳ + ۱۴ + ۱۵ و

۱۶ و ۱۷ + ۲۰ و ۲۱ + ۲۲ + ۲۳ + ۲۴ و ۲۵ + ۲۶ و ۲۷ و ۲۸

و ۳۲ + ۴۱ و ۴۲ + ۴۸ و ۵۲ و ۴

بلعمی (ابوعلی محمد) ص ۲۱

بلوچه (ادگار) ص ۴ و ۵ + ۴۱ و ۴۲ و ۴۳ + ۴۶ و ۴۷ و ۴۸

بودا (لوسین) ص ۴ و ۵

بهار ص ۳ و ۵ و ۲۹ و ۳۱

بیانی (دکتر خانبابا) ص ۴

بیانی (دکتر مهدی) ص ۱۱ و ۵۱

پ

پلوتارخس ص ۳۵

ت

- تاتار ص ۲
تاور (فلیکس) ص ۴
تربیت (محمدعلی) ص ۵۰
تقی زاده (سیدحسن) ص ۳ و ۵ و ۱۰ و ۴۷
تیمور (امیر) ص ۴ و ۵ و ۶

ج

- جاماسب آسانا ص ۳۱ و ۴۱ و ۴۲
جامی ص ۳۴ +
جبرائیل بن عبیدالله ص ۳۲
جلال الدین حسینی ارموی (میر) ص ۴۴ و ۵۲
جوزجانی (ابوعبید) ص ۱۹
جهانگیر (نورالدین محمد) ص ۶

ح

- حاجی بن نظام (رش : عقیلی)
حاجی خلیفه ص ۳ و ۴ + و ۵ + و ۱۷ و ۱۸ و ۲۰ و ۲۱ و ۲۲ و ۲۳ و ۲۴ + و ۲۵ و ۲۶
حارث بن کلدی ص ۳۱
حافظ ابرو ص ۴ +
حکمت (علی اصغر) ص ۳ و ۴
حکیمان هفت گانه ص ۳۷
حکیم نوری ص ۵۰
حمدالله مستوفی قزوینی ص ۳ و ۹ و ۲۳ و ۲۷ و ۳۰ + و ۴۰
حنین بن اسحاق ص ۳۲

خ

- خسروانوشروان ص ۸ + و ۱۲ و ۱۴ + و ۲۲ و ۲۷ + و ۲۸
خوافی (قوام الدین نظام الملک) ص ۴۳
خوندمیر ص ۴۳

د

- دارابی ص
- دبستانی (محمود) ص ۲۰
- دبیرسیاقی (محمد) ص ۱۳ و ۴۴
- درانی (احمدشاه) ص ۷
- دولتشاه سمرقندی ص
- دهخدا ص ۱

ر

- رجوی (کاظم) ص ۱ • + ۲ •
- رسول ص ۳۲
- رضایی (ابراهیم) ص ۲ •
- رنجیت سنگه ص ۷
- روحانیون زرتشتی ص ۲۴
- ریو (چارلز) ص ۳ • و ۶ • + ۷ و ۴۷ +

ز

زالمان ص ۰ •

س

- سامانیان ص ۲۳
- سنان بیک ص ۴۹
- سلیمان خان قانونی (سلیمان اول) ص ۴۹ +
- سهروردی (مفتول) ص ۲۰
- سیف‌الدین حاجی (رش : غقیلی)

ش

- شاه جهان ص ۶
- شاهرخ (میرزا) ص ۴
- شرف‌الدین علی (یزدی) ص ۴

فهرست نامهای تاریخی

شفر (شارل) ص ۳ و ۱۱ و ۲۲ + ۲۳ و ۲۵ و ۲۷ و ۴۱ و ۴۲ + ۴۵ و ۴۹ و ۵۰
+ ۵۱ + ۵۲
شفق (دکتر رضا زاده) ص ۵
شو کفسکی ص ۵۰

ص

صاحب بن عباد ص ۳۲
صدیقی (غلامحسین) ص ۵
صفا (دکتر ذبیح الله) ص ۳
صفا (میرزا عباسعلی) ص ۷

ع

عبدالله (س. م) ص ۷
عبدالله بن لطف الله (دش: حافظ ابرو)
عجمی (محمد بن احمد) ص ۵
عطار ص ۳۴ +
عقیلی (سیف الدین حاجی بن نظام) ص ۴۳ + ۵۲
علی (امیر المؤمنین) ص ۴۴
علی نقی شیرازی ص ۵۲
علی یزدی ص ۵
عوفی ص ۴۴

غ

غزالی ص ۳۰
غلام محیی الدین ص ۷

ف

فردوسی ص ۸ و ۱۴ و ۱۶ و ۲۲ + ۲۳ + ۲۴ و ۲۵ + ۲۶ + ۳۱ +
فرهاد میرزا (حاجی) ص ۴۱
فضل اعظم ص ۷
فلوگل (گوستاو) ص ۴۹
فیروز آبادی ص ۴۲

ق

- قاسم ص ۷
قدسی ص ۶
قزوینی (محمد) ص ۵
قزوینی (ملا عبدالنبی) ص ۶
قنواتی ص ۴۹
قوام الدین نظام الملک ص ۴۳ +

ک

- کاتب چلبی (رش: حاجی خلیفہ)
کروازت ص ۳۵
کریستن سن (ارنور) ص ۱۷ و ۲۱ و ۲۳ و ۲۴ + و ۲۵ + و ۳۱ و ۵۰ و ۵۱
کسری ص ۱۶ و ۲۶
کمیٹہ تہیہ مقدمات جشن ہزارہ ابن سینا ص ۵۳

ل

- لاکروا (پتی دو) ص ۵
لقمان ص ۴۵ و ۴۳
لیک (لرد) ص ۷

م

- محدث ص ۴۴ و ۲۰
محمد مصطفی ص ۲ و ۴۳
محمد بن عبدالغنی (رش: نادری)
محمدجان مشہدی ص ۶
محمد شفیع ص ۶
محمود (میرزا محمودخان مفتاح الملک) ص ۵۰
مسالی (رستم) ص ۴۸

فهرست نامهای تازی

- مسکویه (بوعلی) ص ۲۱ +
مشکوة ص ۳ و ۴۵ و ۴۶ و ۵۱
مصطفی بن عبدالله (رش: حاجی خلیفه)
معمدالدوله (رش: فرهاد میرزا)
مفتاح الملك (رش: محمود)
منصور بن نوح (امیر ابوصالح) ص ۲۱
مؤبدان ص ۱۴
مهدوی (دکتر یحیی) ص ۲ و ۱۹ و ۲۰ + و ۴۰ و ۴۸
مسیر خواد ص ۴۳
میکنده (عبدالحسین) ص ۱۷ و ۲۱ و ۳۱ و ۵۰
مینوی (مجتبی) ص ۱۲ و ۴۰ و ۴۷

ن

- نادری (جمال الدین محمد بن عبدالغنی متخلص به ...) ص ۶
نظام الدین هروی شامی (= شنبی = شنب غازانی) ص ۴ +
نقیسی (سعید) ص ۳ و ۱۷ و ۴۴
نوح بن منصور سامانی ص ۱۸ + و ۱۹ + و ۲۴ +
نورالدین بن نظام ص ۴۲
نولدکه ص ۲۳

و

- وحدت (محمد صادق) ص ۴۵

ه

- هاتفی (عبدالله - خواهرزاده جامی) ص ۵
الهداد (محمد) ص ۵
هروی شامی (رش: نظام الدین ...) +
همایون فرخ (عبدالرحیم) ص ۵۲

فهرست نامهای تاریخی

هورتن (ماکس) ص ۱۸

هیأت مدیره انجمن آثار ملی ص ۵۳

هیأت مؤسسان انجمن آثار ملی ص ۵۳

ی

یحیی بن سیدسما به ص ۴۶

یوسف (میرزا) ص ۵۰

۲- فهرست نامهای جغرافیائی و جایها

الف

انجمن معارف ص ۵۰
ایندیا افسیس (رش: کتابخانه دیوان هند)

ب

بهرتپور ص ۷

ت

تبریز ص ۵۰

د

دانشگاه تهران ص ۴۵ و ۴۶

ف

فرهنگستان وینه ص ۴۹

ك

کابل ص ۷

کتابخانه ادبیه ص ۵۰
کتابخانه اشیا تیک سوسایتی بنگاله ص ۴۹
کتابخانه بادلیان اکسفورد ص ۴۸ +
کتابخانه حمیدیه (رش: کتابخانه مرادملا)

فهرست نامهای جغرافیا و جایها

- کتابخانه دیوان هند (اینندیا افیس) ص ۸ و ۱۲ + ۱۳ و ۴۶ و ۴۸ +
کتابخانه مجلس شورای ملی ص ۴۳ و ۴۸
کتابخانه مرادملا ص ۲ و ۲۷ و ۴۰ و ۴۷
کتابخانه ملی پاریس ص ۳ و ۱۱ و ۴۱ و ۴۲ و ۴۳ + ۴۶ +
کتابخانه موزه بریتانیا ص ۶ و ۸ و ۱۰ و ۱۲ و ۲۷ و ۴۷ + ۴۸
کتابخانه اور عثمانیه ص ۲۰
کتابخانه وینه ص ۴۹
گمبریج ص ۶

ل

لیدن ص ۴۱

م

- مدرسه افتتاحیه ص ۵۰ +
مدرسه زبانهای زنده شرقی پاریس ص ۵۰
مؤسسه شرقیه چکوسلاواکی ص ۴

ه

هند ص ۷

۳- فهرست نامهای کتابها و نشریه‌ها و روزنامه‌ها و مقالات

آ

آثار الوزراء ص ۲ و ۳۰ و ۴۳ + ۴۴ و ۵۲
آداب بزرگمهر ص ۲۱

الف

احوال و اشعار رودکی ص ۳
اخلاق جلالی ص ۲۰
اخلاق ناصری ص ۲۰
ادبیات فارسی ص ۴
اسکندرنامه تیموری ص ۵
اسکندرنامه نظامی ص ۶
القباء مصور ص ۵۰
امثال و حکم ص ۵۱
اندرزنامه‌های پهلوی ص ۳۶
ایاتنکار زویران ص ۲۹
ایاتنکار و زرك ميتر ص ۲۵ و ۲۹ و ۳۱
ایضاح المکنون فی الذیل علی کشف الظنون ص ۶

ب

بهارستان ص ۳۴ +

پ

- پادشاه نامه ص ۶
پندنامک و زرک میتر ص ۹ و ۲۲ + ۲۳ و ۲۴ و ۲۵ + ۲۶ و ۳۱ +
پندنامه بزرگمهر ص ۱۶ و ۱۷
پیروزنامه ص ۱ +
پیروزی نامک ص ۱
پیروزی نامه ص ۱ و ۱۸ و ۵۲

ت

- تأدیب الاطفال ص ۵۰ +
تاریخ ادبیات ایران ص ۳ و ۴
تاریخ ادبیات عرب (ذیل) ص ۴۸
تاریخ ادبیات فارسی ص ۴ و ۵ + ۶ و ۷ و ۴۹
تاریخ ادبیات یونان ص ۳۵
تاریخ جهانگیر ص ۵
تاریخ ظفرنامه ص ۴
تاریخ کزیده ص ۲ + ۹ و ۲۷ و ۳۰ + ۴۰ و ۴۲ و ۴۳ + ۴۵ و ۴۷ و
۴۸ و ۵۰ + ۵۱
تاریخ نامه بلعمی ص ۲۱
تحفة الملوك ص ۱۰ و ۳۱ و ۳۲ و ۳۳ و ۴۷
تحفة الوزراء ص ۳۴
تذکرة الاولیاء ص ۳۴ +
تذکرة الشعراء ص ۵
تذکرة میخانه ص ۶
ترجمه خطبة غراء ص ۵۲
ترجمه ظفرنامه ص ۵
ترجمه فارسی پند نامک ص ۲۲
تسع رسائل ص ۲۰
تعلیقات قزوینی ص ۴۴
تقویم تربیت ص ۵۰ و ۵۱
تمدن تیموری ص ۴ و ۵

فهرست نامهای کتابها و نشریه‌ها و روزنامه‌ها و مقالات

- تمورنامه ص
- + • تیمورنامه ص

ج

- جاویدان خرد ص ۲۱
- جشن نامه ابن سینا ص ۱۸
- جنگک دبیرسیاقی ص ۳
- جنگک کهنه ص ۳ و ۴۲ و ۵۱

ح

- حاشیه شرح هدایة الاثیریه ص ۲۰
- حماسه سرائی در ایران ص ۳
- حماسه ملی ایران ص ۲۳
- حواشی قابوسنامه ص ۱۷

خ

- خردنامه ص ۲ + و ۸ و ۹ و ۲۷ + و ۲۸ و ۳۰ + و ۳۱
- خطبة الشیخ (= خطبة الفراء) ص ۱۹
- خطبه‌ها ص ۱۹

د

- داستان بزرگمهر حکیم ص ۱۷ و ۲۱ + و ۳۱ و ۵۰ و ۵۱
- داستان حسین باغلام ص ۳۳
- دانشنامه ص ۳ و ۴۶ و ۵۱
- دستورالوزراء ص ۴۳
- دیوان سنائی ص ۲۰

ذ

- ذیل تاریخ ادبیات عرب ص ۱۹
- ذیل جامع التواریخ ص ۴
- ذیل فهرست نسخه‌های خطی فارسی موزة بریتانیا ص ۳ و ۶

ر

- رسالة دفع خوف ازمرگ ص ۲۱
- رسالة سرگذشت ص ۱۹
- رسالة صناعیه ص ۳۰
- رنجیت نامه ص ۷
- روزنامه معارف ص ۵۰

ز

- زبدة التواریخ بایسنقری ص ۴

س

- سالنامه یارس ص ۲۰
- سبک‌شناسی ص ۳ و ۴ و ۵ و ۳۱
- سیرت ابن خفیف ص ۳۳

ش

- شاهجهان نامه ص ۶
- شاهنامه (فردوسی) ص ۹ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ + ۲۲ و ۲۴ و ۲۵ و ۲۶ + و ۳۱ + ۳۲
- شرح احوال و سخنان بزرگمهر ص ۴۴

ص

- صِرف و نحو فارسی ص ۵۰

ط

- طبقات الاطباء ص ۱۹ + ۳۱

ظ

- ظفرنامه (منسوب به بزرگمهر) بتقریب در جمیع صفحه‌ها
- ظفرنامه (اولین) ص ۲۴ +

فهرست نامهای کتابها و اشریه‌ها و روزنامه‌ها و مقالات

- ظفرنامه (دومین) ص ۲۴
ظفرنامه اکبری ص ۶
ظفرنامه تیموری ص ۴
ظفرنامه تیموری (تیمورنامه) ص ۵
ظفرنامه رنجیت سنگه ص ۷
ظفرنامه شرف‌الدین علی ص ۴ و ۶
ظفرنامه صاحبقرانی ص ۴ و ۵ +
ظفرنامه عالمگیری ص ۶
ظفرنامه کابل ص ۷
ظفرنامه گویند سنگه ص ۷
ظفرنامه نادری ص ۶
ظفرنامه ناصری ص ۷
ظفرنامه منظوم بهر تیمور ص ۷
ظفرنامه منظوم شاه‌جهانی ص ۶

ع

العهد ص ۲۰

عهد ص ۱۹

ف

- فلسفه اسلام ص ۱۸
الفهرست ص ۳۲
فهرست قنواتی ص ۱۹ و ۲۰ +
فهرست کتابخانه مجلس شورای ملی ص ۴۳ و ۴۴
فهرست کتابهای چاپی و فارسی در موزه بریتانیا ص ۴۹
فهرست کتب خطی فارسی کتابخانه بهار ص ۶
فهرست کتب خطی کتابخانه بنگاله ص ۶
فهرست نسخه‌های خطی اسلامی کمبریج ص ۶
فهرست نسخه‌های خطی دانشگاه پنجاب ص ۷
فهرست نسخه‌های خطی فارسی کتابخانه دیوان هند ص ۱۲ و ۴۶ و ۴۸
فهرست نسخه‌های خطی فارسی کتابخانه ملی پاریس ص ۵ + ۴۱ و ۴۲ و ۴۳ +
۴۶ و ۴۷ و ۴۸

فهرست نامهای کتابها و نشریه‌ها و روزنامه‌ها و مقالات

فهرست نسخدهای خطی فارسی موزه بریتانیا ص ۳ و ۵ و ۶ +

فهرست نسخدهای خطی کتابخانه وینه ص ۴۹

فهرست نسخدهای مصنفات ابن سینا ص ۱۹ و ۴۸

فی کلمات الصوفیه (رسالة) ص ۲۰

فی البول علی طریق المسئلة والجواب (کتاب - مقاله) ص ۳۲

ق

قابوس نامه ص ۳۳

قطعات منتخبة فارسی ص ۲۲ (و نیز رث: منتخبات نثر و نظم فارسی)

ک

کارنامک ارتخشیر پاپگان ص ۲۹

الکافی ص ۳۲

کرسنومانی پرسیان ص ۵۰

کشف الظنون عن اسامی الکتب والفنون ص ۱۷ و ۱۸ و ۲۱ و ۲۴ و ۲۶ +

کلمات قرآن (کتاب) ص ۵۰

کناش ص ۳۲

گ

گاه شماری ص ۳ و ۵

گزارش سفر هند ص ۵

گزارش شطرنجک و نهادن ویشردشیر ص ۲۹

گنجینه معارف ص ۳۱ و ۳۲

ل

لباب الالباب ص ۴۴

لطائف الطوائف ص ۳۳

لغت نامه دهخدا ص ۲

م

مادیکان چترنگک ص ۲۹

فهرست نامهای کتابها و نشریه‌ها و روزنامه‌ها و مقالات

- متن‌های پهلوی ص ۳۱
مثنوی الاطفال ص ۵۰ +
مجله آینده ص ۲۰
مجله اخگر ص ۵۲
مجله ارمغان ص ۳ و ۸ و ۴۲ و ۵۱
مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران ص ۴۰ +
مجله مشرق ص ۱۹
مجله مهر ص ۹ و ۱۷ و ۲۱ و ۲۹ و ۳۱ و ۵۰ و ۵۱
مجله یغما ص ۶ و ۱۲
مجموعه التواریخ والقصص ص ۱
مجموعه الرسائل ص ۲۰
مجموعه الرسائل ص ۴۰
مجموعه قطعات ادبی ص ۵۰
مجاورات ص ۳۵
المجاورة فی الطب بینہ و بین کسری انوشروان (کتاب) ص ۳۱
مطلع سعدین و مجمع بحرین ص ۵
مظفرنامه ص ۱
مظفرنامه ۴۹
مفتاح الرموز ص ۵۰
مقاله‌ای تاریخی و انتقادی ص ۵
مکتوب و نصایح ص ۲۰
منتخبات نشر و نظم فارسی ص ۵۰ و ۵۱
منتخب جوامع الحکایات ص ۳۴
المواعظ ص ۲۰
مؤلفات ابن سینا ص ۴۹

ن

- نامه پیروزی ص ۵۱ + و ۵۲ +
نامه ظفر ص ۲
نامه‌های شیخ (ابن سینا) ص ۱۹
نشریه مؤسسه پایدار (رئس: دانشنامه)

فهرست نامهای کتابها و نشریه‌ها و روزنامه‌ها و مقالات

نصائح الحكماء للاسكندر ص ۲۰

نصرت نامه ص ۷

نسیحة الملوك ۲۹ ص +

نمونه سخن فارسی ص ۱۱ و ۵۱

و

وصية ص ۱۹ و ۲۰

وصیت نامه افلاطون ص ۴۸

ه

هزارة فردوسی ص ۱

ی

یادگار بزرگمهر ص ۲۵ و ۳۱